

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Pálvölgyi László ügyvéd (6000 Kecskemét, Rákóczi út 5. II/3.) által képviselt (.....) felperesnek a dr. Varga György ügyvéd (4026 Debrecen, Hatvan u. 1/B. I. em. 2.) által képviselt (.....) alperes elleni vételár megfizetése iránti perében a Fővárosi Bíróság 2009. december 15-én kelt 22.G.41.182/2008/20. számú ítélete ellen az alperes által benyújtott fellebbezés folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 400.000 (Négyszázezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 900.000 (Kilencszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes tejtermeléssel, az alperes tej felvásárlással és feldolgozással foglalkozó gazdálkodó szervezet.

2007. második félévére az európai és a hazai tejpiacon alapanyaghiány alakult ki, aminek következtében a nyers tej termelői átlagára az első félévi 65 forint körüli literenkénti összegről októberre 81 forintra, novemberre 85,1 forintra nőtt és további áremelkedés volt prognosztizálható.

Peres felek 2007. november 30-án 2008. január 9-től 2008. december 31-ig szóló határozott időre mezőgazdasági termékértékesítési szerződést kötöttek a felperes által termelt, összesen 12.700.000 liter tej alperesnek történő értékesítésére.

Az okirat 3. pontjában rögzítették, a „szerződött ár 110 forint + áfa/liter. Felek megállapodnak abban, hogy legalább negyedévente, vagy szükség szerint az átadási árat a mindenkori piaci helyzet szerint egyeztetik."

Az alperes vállalta, hogy a tárgyhó 15. valamint a tárgyhót követő hónap 5. napjáig 40.000.000-40.000.000 forint előleget utal át eladónak, a visszamaradó részt pedig az egyeztetett elszámolás alapján a tárgyhót követő hónap 10. napjáig átutalással rendezi. Késedelmes fizetés esetére a jegybanki alapkamat + 3 % mértékű kamatot kötöttek ki.

A rendkívüli felmondás szabályozása körében a felek a 12.d. pontban rögzítették, „amennyiben a belföldi tejpiaci egyensúly a szerződés időpontjához képest jelentősen romlik vagy javul és ennek következtében a nyers tej felvásárlási ára (országos átlagárak) jelentősen változnak (10 %-ot meghaladó mértékben), úgy készek együttműködni a probléma konstruktív megoldásában. Amennyiben ez bármelyik fél hibájából 10 napon belül nem oldható meg, a másik fél a szerződést kötbérmentesen felmondhatja kölcsönösen megállapodott időre, vagy megegyezés hiányában 30 napra."

A KSH adatai szerint a nyers tej havi országos felvásárlási (feldolgozók által fizetett) literenkénti átlagára 2007. decemberében 87,3 forint, 2008. januárjában 96,5 forint, 2008. februárban 95,7 forint, 2008 márciusban 91,3 forint, 2008. áprilisban 86,9 forint, 2008. májusban 82,2 forint, 2008. júniusban 79,7 forint volt.

Alperes 2008. február 7-én és február 11-én kelt leveleiben „a tejpiaci árak drasztikus változása miatt" azonnali tárgyalást kezdeményezett.

A felek képviselői között 2008. február 15-én egyeztető tárgyalásra került sor. Ezt követően felperes 2008. február 22-én kelt levelében február hónapra a 100 forint/liter alapárra tett javaslatot.

Alperes ugyanezen a napon, 2008. február 22-én megküldött válaszlevelében közölte felperessel, az általa javasolt átvételi alapár 90 forint/liter 2008. február hónapra vonatkozóan." A levél tartalmazta azt is, „amennyiben ajánlata nem elfogadható, úgy a szerződést ezúton - a szerződés 12/d. pontja alapján felmondja."

Felperes 2008. február 25-én kelt levelében tájékoztatást kért alperestől a felperes „irányában követendő 2008. évi üzletpolitikai szándékáról," jelezve azt is, annak ismeretében fog dönteni, „a 2008. februári árral kapcsolatosan." Közölte azt is, nem

tartja követendő gyakorlatnak, hogy „havonta az éves szerződéstől vagy a kialakított megállapodástól folyamatosan eltérjenek.”

Alperes 2008. február 26-án kelt válaszlevelében közölte, a tárgyalások alkalmával is hangsúlyozott üzletpolitikája az, hogy alkalmazkodni kíván a mindenkori tejipari helyzethez, az ármódosítást a kialakult helyzetre tekintettel a szerződésnek megfelelően kezdeményezte.

A levél tartalmazza azt is, a 2008. február 15-én szóban és 2008. február 22-én írásban javasolt literenkénti 90 forint átvételi alapártól „2008. február hónapra vonatkozóan nem áll módunkban eltérni.”

A 2008. február 22-i levelében közölt, a szerződés felmondására vonatkozó nyilatkozatát megerősítve továbbá alperes rögzítette az is, „a megállapodás elmaradása estén 2008. március 22-ével a szerződést megszüntnek tekintjük, a tejet ezt követően csak kármentés címén tudjuk átvenni, amennyiben ennek átadási áráról 2008. március 15-ig írásos megállapodást tudunk kötni.”

Felperes 2008. február 29-i keltű levelében tájékoztatta alperest arról, hogy „2008. február hónapra vonatkozóan elfogadja a 90 forint/liter átvételi alaparat”.

Felperes 2008. március 1-jét követően is folyamatosan szállított tejet alperesnek, amit alperes átvett.

A felek 2008. március és április hónapokban személyesen és telefon útján további tárgyalásokat folytattak, amelyek alkalmával alperes a márciusban és áprilisban szállított tej árának 80 illetve 85 forintra történő leszállítását kezdeményezte.

Felperes a 2008. márciusában történt tejszállítás ellenértékéről - az előlegszámlákon felül - 2008. április 10-én 08/485 szám alatt 66.313.169 forint összegű számlát állított ki 2008. április 10-i esedékességgel 2007. november 30-án kelt szerződésében megállapított literenkénti 110 forint+áfa összegű ár alapul vételével.

A számlát alperes nem fogadta be, visszaküldte felperesnek.

Felperes 2008. május 5-én kelt levelében a számlát ismételten megküldte alperes részére, egyúttal tájékoztatást kérve a visszaküldés indokairól, annak egyidejű rögzítése mellett, hogy a március hónapban alperes által megvásárolt tej ellenértéke a szerződésben rögzítettek alapján került kiszámlázásra.

Alperes 2008. május 7-i keltezéssel levelet küldött felperesnek, amelyben közölte, mellékelten megküldi „a 2008. évre vonatkozó felvásárlási szerződés módosítását a

megbeszélés szerint illetve az általunk javasolt, piaci körülményekhez igazodó árakkal" és kérte az aláírt szerződésmódosítás visszaküldését.

A levél mellékletét képező „mezőgazdasági termékértékesítési szerződés 1. sz. módosítása" című, alperes által 2008. április 30-i keltezéssel aláírt okirat szerint a 2007. november 30-án kelt mezőgazdasági termékértékesítési szerződés 3. pontja akként módosul, hogy „a szerződött ár 2008. március hónap 85 forint+áfa/liter, 2008. április hónap 80 forint+áfa/liter, 2008. május hónap 80 forint+áfa/liter. A felek megállapodnak, hogy május utolsó dekádjában rögzítik a június hónapra vonatkozó felvásárlási árakat."

Felperes 2008. május 8-án a 2008. áprilisában szállított tej előlegszámlákban foglaltakat meghaladó ellenértékéről 110 forint+áfa/liter árral számolva 08/652 szám alatt 63.493.206 forint összegben állított ki számlát alperes részére.

Alperes 2008. május 15-én kelt levelének mellékleteként ezt a számlát is visszaküldte azzal, hogy nem egyezik a felek megállapodásával. Közölte azt is, „az idei év elején a tejpiaci árrendszer összeomlása miatt már februárban is 90 forint+áfa/liter alapárat fizetett a nyers tejért," azóta a tejipari helyzet jelentős mértékben tovább romlott. Egyúttal a legutóbbi levelével megküldött szerződésmódosítás tervezetben szereplő árak elfogadását és a számlák javítását kérte felperestől.

Felperes ugyanezen a napon küldött válaszlevelében közölte, visszamenőleges hatállyal a szerződésben foglaltaktól eltérni nem lehet, nem tud hozzájárulni a március, április, május hónapokban leszállított tej szerződésben rögzített árának a megváltoztatásához. Számlái befogadását és pénzügyi teljesítését kérte alperestől illetve azt is, a 2008. június 1-jétől történő értékesítés esetén nem zárkozik el attól, hogy a piaci viszonyokhoz igazodóan az árakat közös megállapodás keretében alakítsák." Egyidejűleg ismét megküldte alperesnek az április hónapra kiállított végszámlát azzal, azt a szerződésnek megfelelően állította ki.

Alperes 2008. május 16-i keltezésű levelében arról tájékoztatta felperest, hogy a literenkénti 110 forint + áfa felvásárlási alapárat márciustól nem áll módjában elfogadni, tekintettel arra, hogy „februárban már 90 forint +áfa/litervolt az alapár és a tendenciák további árcsökkenést mutatnak".

Utalt arra is, 2008. március hónapra felperes kérte az ár módosítását annak alapján, hogy alperes vezérigazgató helyettesével 85 forint+áfa literenkénti alapárban megállapodtak, 2008. április és május hónapokra pedig a szerződésmódosítás szerinti 80-80 forintos áron alperes tett javaslatot az árak csökkenésére tekintettel.

Végül a levél tartalmazza azt is, miután az áprilisi és májusi árajánlatot felperes nem fogadta el, s 10 napon belül nem tudtunk megállapodni az árban, így a szerződést annak 12/d pontja alapján - harminc napos határidővel - felmondjuk. Tejszállítás

utolsó napja 2008. július 16. a tej elszámoló ára a legutóbbi szóbeli megállapodás értelmében 85 forint+áfa/liter," amit alperes hajlandó megfizetni számla ellenében.

Ezt követően a peres felek között május 26-áig folyamatos levélváltás történt, amelynek során felperes vitatta, hogy március hónapra nézve a mezőgazdasági termékértékesítési szerződésben meghatározott alapártól eltérő árban állapodott volna meg az alperessel, ugyanakkor állította, valamikor április folyamán alperes vezérigazgató helyettese telefonon tett ugyan említést a márciusi árcsökkentési szándékról, felperes azonban az ajánlat írásbeli megküldését kérte, aminek alperes csak 2008. május 7-én tett eleget. Emellett felperes továbbra is kérte a már kiállított számlái befogadását és teljesítését. Míg az alperes fenntartotta az ármódosító megállapodás létrejöttére nézve 2008. május 16-i levelében írtakat, a felperes által március és április hónapra kiállított végszámlák elfogadásától és teljesítésétől továbbra is elzárkózott arra hivatkozással, a megállapodástól eltérő áron kiállított számlák alapján nem áll fenn fizetési kötelezettsége.

Felperes 2008. június 6-i keltezéssel a májusi tejszállításra nézve is kiállította végszámláját alperes részére 08/838 szám alatt az eredeti szerződés szerinti alapárral számolva 65.399.281 forint összegről.

Alperes 2008. július 10-én kelt levelével - a részére ismételten megküldött márciusi és áprilisi végszámlákkal együtt - ezt a számlát is visszaküldte felperesnek.

Felperes 2008. június 16-án kelt levelében arról tájékoztatta alperest, tudomásul vette a 2008. május 16-i levélben közölt felmondást, ennek megfelelően a termékértékesítési szerződés 2008. június 16-án megszűnik. Egyúttal felszólította alperest 195.173.230 forint összegű lejárt számlatartozása megfizetésére, ismételten hangsúlyozva, a tej árában történt megegyezés hiányában alperesnek a szerződésben kikötött árat kell megfizetnie.

Felperes 2008. július 8-án 08/1073 szám alatt 33.186.632 forint összegben újabb számlát állított ki az alperes részére 2008. júniusában szállított tej ellenértékéről. Alperes ezt a számlát is visszaküldte.

Felperes a számlát 2008. július 11-én kelt levelével ismételten megküldte alperesnek a korábban többször visszaküldött márciusi, áprilisi és májusi végszámlákkal együtt.

Felperes jogi képviselője 2008. július 15-én kelt levelében felszólította alperest 231.587.048 forint összegű lejárt számlatartozásának három napon belül történő megfizetésére, annak elmulasztása esetére követelése bírói úton történő

érvényesítését kilátásba helyezve. Közölte azt is, a korábbi telefonbeszélgetések során alperes által részben elismert számlatartozás átutalásához nincs szükség újabb számla kiállítására.

Alperes jogi képviselője útján 2008. július 21-én kelt válaszlevelében közölte, az általa elismert ár tekintetében nem zárkózik el a teljesítéstől, az ilyen tartalmú számlát kiegyenlíti, a felperes nem megfelelően kiállított számláit azonban nem tudja befogadni, a követelés elismert részére nézve a Ptk. 302. § a), b), és c), pontja szerinti eljárást tartja irányadónak.

Az alperes fizetési késedelmére tekintettel felperes 2008. június 17-én 08/896 szám alatt 3.238.098 forint összegről késedelmi kamat számlát állított ki alperes részére 2008. június 16-i fizetési határidővel.

Alperes 2008. július 24-én ezt a számlát is visszaküldte, vitatva a kamatigény jogszerűségét, figyelemmel arra, hogy abban formai és tartalmi eltérések miatt visszaküldött számla utáni kamatigény is szerepel.

Felperes a kiszámlázott összegek megfizetésének elmulasztása miatt 2008. augusztus 18-án felszámolási eljárást kezdeményezett alperessel szemben. A Fővárosi Bíróság 2009. július 18-án kelt, fellebbezés hiányában 2009. november 4-én jogerőre emelkedett 8.Fpk.01-20-085367/13. számú végzésével az eljárást megszüntette, a mérsékelt összegű eljárási illeték megfizetésére alperest kötelezve. Egyebek mellett rögzítette, a felperes 08/485, 08/652, 08/838 számú számláit alperes még a felszámolás iránti kérelem benyújtását megelőzően vitatta, a 08/896 és a 08/1073 számú számlák fizetési határideje a kérelem benyújtásakor még nem járt le, a többi felperesi számla pedig késedelmesen ugyan, de kiegyenlítésre került. A határozat indokolása tartalmazza azt is, alperes az eljárásra okot adott.

Felperes 2008. augusztus 6-án előterjesztett keresetében alperest a Ptk. 417. § (1), 200. § (1), 201. § (1) és 205. § (1) bekezdésére alapítva vételár tartozás címén 98.959.228. forint és a keresetlevél mellékleteként csatolt táblázatban megjelölt időpontoktól a jegybanki alapkamat + 3 % mértékű késedelmi kamat, továbbá a perköltség megfizetésére kérte kötelezni.

Egyebek mellett előadta, az alperessel 2007. november 30-án határozott időre, 2008. január 9-től 2008. december 31-ig megkötött mezőgazdasági termékértékesítési szerződésben fix árban állapodtak meg azzal, hogy az attól történő eltérés, szerződésmódosítás illetve a szerződés megszüntetésének lehetőségét is szabályozták. A fix árra tekintettel - amint azt a BDT 2007.1713. számú határozat is rögzíti - a teljesítés időszakában a piaci ármozgás kockázata árnövekedés esetén a termelőt, árcsökkenés esetén a megrendelőt terheli, a piaci ármozgásokra hivatkozással a szerződés egyoldalú módosításának nincs helye.

A szerződés teljes időtartamára meghatározott fix árat a felek az alperes 2008. február 22-én kelt levelében közölt ajánlatnak a felperes 2008. február 29-i levelében foglalt elfogadásával kizárólag a 2008. február hónapban szállított tejre nézve módosították, így a 2008. márciusától szállított tej ellenértékeként alperes az ár módosításában történt újabb megállapodás hiányában továbbra is az alapszerződésben rögzített árat tartozik megfizetni.

A márciustól történt tejszállításokra nézve kiállított végszámlák teljesítését azonban alperes megtagadta arra hivatkozással, 2008. márciusától az átvett tejre már nem a felek eredeti szerződéses megállapodása szerinti ár, hanem ennél alacsonyabb ár az irányadó.

Alperesnek vételár címén összesen 231.580.680. forint, az áfát is tartalmazó lejárt számlatartozása áll fenn felperessel szemben, amelyből az általa irányadónak tekintett ár alapul vételével számított bruttó 132.621.460 forint megfizetésétől nem zárkozik el. Ugyanakkor elismert tartozása kifizetését újabb számla kiállításától teszi függővé, teljesen alaptalanul. A számlák ugyanis a felek között létrejött szerződésben és annak 2008. februári szállításokra vonatkozó módosításában foglaltaknak megfelelően kerültek kiállításra, egyebekben pedig alperes fizetési kötelezettsége a BH.1999.226. számú eseti döntésben foglaltak szerint az általa részben kifogásolt, vagyis részben elismert számlák alapján az elismert összeg erejéig fennáll.

Az alperes által nem vitatott, elismert tartozás perben történő érvényesítésének jogát fenntartva felperes keresetét a szerződéses ár alapján kiszámlázott összeg és az alperes által ajánlott összeg különbözeteként bruttó 98.959.228 forint és járulékai megfizetése iránt terjeszti elő.

Keresete alátámasztására okiratokat csatolt, köztük a 2007. november 30-án kelt mezőgazdasági termékértékesítési szerződést, számlamásolatokat, a felek közötti levelezés anyagát.

Alperes a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte.

Állította, a felperessel kötött szerződésben nem fix árban állapodott meg, a szerződés 3. pontjának az ár piaci helyzet alakulásának megfelelő egyeztetését előíró rendelkezése, továbbá a 12.d., pontban foglaltak alapján ugyanis megállapítható, hogy a szerződésben az ár irányárként, kiinduló árként került meghatározásra. A felek szükség eseteire biztosítani kívánták az ár piaci ármozgásnak megfelelő szabad mozgását, ami nyilvánvalóan azt tükrözi, hogy mindketten a mindenkori piaci árat tekintették irányadónak.

A szerződésben megállapított induló árat a 2008. február 22-én kelt alperesi ajánlat február 29-én történt felperesi elfogadásával a felek literenként 90 forint+áfa összegre módosították, amely árat a felek szerződésmódosítás tárgyában tett nyilatkozatainak a Ptk. 207. §-a szerinti értelmezése alapján a jövőre nézve is irányadónak kellett tekinteni. Ezért teljességgel alaptalan és életszerűtlen az a felperesi állítás, hogy a 2008. február 29-én felperes által elfogadott ár helyébe március 1-jétől ismét a korábbi, magasabb ár lépett, anélkül, hogy azt alperes elfogadta volna, különös tekintettel arra, hogy a piaci árak mindkét fél által ismertén továbbra is drasztikusan csökkentek.

Azt is állította továbbá, a februári módosítást követően szóban és telefonon továbbra is folyamatosan egyeztettek az árról, az egyeztetések során március hónapra nézve alperes vezérigazgató helyettese és a felperes között szóban 85 forint+áfa összegű árban jött létre megállapodás, az áprilisra és májusra vonatkozó 80 forint+áfa összegű alperesi árajánlatot pedig felperes telefonon elfogadta. Az elfogadott ármódosítást azonban felperes az egyeztetések során tett ígérete ellenére írásban nem igazolta vissza, az alperes által jóhiszeműen átvett tej ellenértékéről pedig számláit módosított ár helyett továbbra is a literenkénti 110 forint+áfa összegű ár alapulvételével állította ki, amiről alperes csak a március hónapra kiállított felperesi számla kézhezvételekor, 2008. április 14-én szerzett tudomást.

Felperes a Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdésébe, valamint 5. § (2) bekezdésébe ütköző magatartást tanúsított, megsértette együttműködési és az adott helyzetben elvárható magatartás tanúsítási kötelezettségét, tevékenysége az alperes jogainak, törvényes érdekeinek megghiúsítására, illetéktelen előnyök szerzésére irányult. A nem az általa elfogadott ár alapul vételével kiállított felperesi számlák befogadását, teljesítését jogszerűen tagadta meg.

Alperes arra is hivatkozott továbbá, hogy miután az utóbb tett nyilatkozataiból megállapíthatóan felperes részéről az ár módosítására irányuló 2008. februári alperesi javaslat nem került elfogadásra, a szerződés a februári alperesi felmondással megszűnt, az ezt követően szállított tejet kármentés címén vette át.

Egyebekben előadta azt is, az általa elismert ár figyelembe vételével kiállított felperesi számlák kifizetésétől nem zárkozik el, ugyanakkor vitatta, hogy az általa elismert összeg erejéig fizetési kötelezettsége megfelelő új számla hiányában is fennállna.

A felperes késedelmi kamatigényét arra hivatkozással találta megalapozatlannak, hogy a kérésének megfelelő új számlák kiállításának megtagadásával felperes hitelezői késedelemben esett, ami a késedelmi kamatigény érvényesítését kizárta teszi.

A szerződéskötést követően történt egyeztetések során szóban létrejött ármódosításokra nézve tanúk meghallgatását indítványozta.

Könyvszakértő kirendelését tartotta szükségesnek arra nézve, hogy a felperes által termelt tej 2008. januártól júniusig más tejfeldolgozók részére, illetve a szerződés megszűnését követően milyen áron került értékesítésre.

Árszakértő kirendelését kérte továbbá annak megállapítása érdekében, hogy a feleknek a perbeli mezőgazdasági termékértékesítési szerződés 12.d., pontja szerinti egyeztetési kötelezettségét eredményező árváltozásra sor került-e.

Felperes az alperes ellenkérelmében foglaltakra hangsúlyozta, a szerződésben kikötött fix árat kizárólag február hónapra vonatkozóan módosították. Egyebekben az alperes 2008. május 7-én kelt, és a márciusi, áprilisi és májusi árak módosítására vonatkozó újabb javaslata is ezt támasztja alá. Vitatta, hogy a 2008. márciusi ár módosítására nézve akár szóban, akár ráutaló magatartással megállapodás jött volna léte. Egyebekben is a februárra vonatkozó ármegállapodás létrejöttét követően alperes az ár módosítására irányuló újabb igényét csak 2008. május 7-én

közölte, mégpedig március hónaptól kezdődően visszamenő hatállyal. Tekintettel azonban arra, hogy a március hónaptól kezdően szállított tej árának módosításáról nem tudtak megállapodni, az elszámolásra márciustól ismételten az eredeti szerződésben rögzített árat kell alkalmazni, mégpedig egészen a szerződés 2008. június 16-án történt megszűnéséig. Az alperes 2008. februárra vonatkozó ármódosítási javaslatának felperesi elfogadására tekintettel ugyanis a 2008. február 22-i alperesi felmondás nem hatályosult, a szerződés 2008. március 22-én nem szűnt meg.

Egyebekben utalt arra is, a szerződés megkötését követően nem következett be a szerződésben foglaltak szerinti, 10 %-ot meghaladó olyan ármozgás, amely a szerződéses ár felülvizsgálatát, módosítását szükségessé tette volna.

Felperes 2009. november 17-én keresetét felemelte akként, hogy alperest 228.342.590 forint tőke és annak 2009. november 10-ig esedékessé vált 42.096.747 forint összegű késedelmi kamata, valamint az ezt követő időponttól a kifizetésig járó, a szerződésben megállapított mértékű késedelmi kamat és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni.

A lejárt késedelmi kamatkövetelésre nézve táblázatba foglalt részletes kimutatást csatolt.

Alperes a módosított kereseti kérelem teljesítését 100.343.887. forint tőkekövetelés és 2.046.533 forint lejárt kamattartozás vonatkozásában nem ellenezte, ezen összeg erejéig tartozását elismerte és vállalta annak 30 napon belüli kifizetését. Ezt meghaladóan továbbra is a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte, fenntartva a perben tett korábbi nyilatkozatait.

A perköltség megállapítása körében kérte figyelembe venni, hogy az általa elismert felperesi követelésre nézve a perre nem adott okot, ezért az ezzel összefüggésben felmerült perköltségeit felperes köteles megtéríteni.

Egyebekben vitatta azt is, hogy az alperesi kamatigény a módosított keresetben foglaltak szerint érvényesíthető lenne. Hiányolta, hogy a kereset nem tartalmazza a felperesi igény részleges kidolgozását.

Az elsőfokú bíróság bizonyítást folytatott.

A nyers tej havi országos átlagárának 2007. október 1. és 2008. június 30. közötti alakulására nézve megkereste a KSH-t, beszerezte az eljáró bíróságtól a felperes által alperessel szemben kezdeményezett felszámolási eljárás iratait, tanúk, valamint a peres felek törvényes képviselőinek meghallgatását foganatosította.

....., az alperes kereskedelmi vezérigazgató helyettese,, az alperes vezérigazgatója és, az alperes általános vezérigazgató-helyettese lényegében azonosan úgy nyilatkoztak, hogy felperessel szóbeli megállapodás született március hónapra 80, illetve 85 Ft/liter felvásárlási árra nézve, egyebek

mellett előadta abban az időszakban, amikor felperes a 110 forintos ár alapján állította ki a számláit, telefonon és szóban is tárgyaltak felperes képviselőivel arról, hogy írásban rögzítve 80-85 forintra módosítják az árat az aktuális hónapban. Miután felperessel csaknem két hónapon keresztül tárgyaltak az árról, azt gondolták, az ármódosítást elfogadta.

....., a felperes vezérigazgatója és felperes kereskedelmi igazgatója vitatták, hogy a februári árban történt megállapodás után alperes képviselőivel akár szóban újabb megállapodás jött volna létre az ár módosítása tárgyában.

Az elsőfokú bíróság 2009. december 15-én meghozott és ugyanezen a napon kijavított 22.G.41.182/2008/20. számú ítéletével alperest a felperes részére 227.787.826 forint tőke, 42.096.747 forint lejárt késedelmi kamat és a tőke után 2009. november 11. napjától a teljesítésig terjedő időre a mindenkorin jegybanki alapkamat + 3 % mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelezte. Az ítélet marasztaló rendelkezését 100.343.887 forint tőke és 2.046.533 forint lejárt késedelmi kamat tekintetében előzetesen végrehajthatóvá nyilvánította azzal, hogy a teljesítési határidőt az ítélet kézbesítésétől számított 30 napban határozta meg. Kötelezte továbbá alperest a felperes részére 1.250.000 forint perköltség és az államnak 900.000 forint illeték megfizetésére.

Ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság mindenekelőtt rögzítette, a peres felek között létrejött mezőgazdasági termékértékesítési szerződés 3. és 12.d. pontjában foglaltaknak a Ptk. 207.§ (1) bekezdése szerinti értelmezésével az volt megállapítható, hogy a felek a szerződésben a 110. forint+áfa/liter árat olyan fix árként határozták meg, amely közös megegyezéssel történő módosítás hiányában a szerződés teljes tartama alatt alkalmazandó.

A továbbiakban az elsőfokú bíróság - rámutatva, a felek képviselői nyilatkozatát, illetve a tanúvallomásokat lényegében abban a tényállási kérdésben értékelte, vette figyelembe, hogy a felek között létrejött-e, és mely időszakra nézve ármódosítás tárgyában megegyezés - arra a következtetésre jutott, hogy a felek között 2008. februárjában kifejezetten a februárban átvett nyers tej árára vonatkozóan jött létre a szerződés módosítását eredményező megegyezés, ugyanakkor nem volt megállapítható, hogy a szerződéses ár 2008. márciusától kezdődő hatállyal történt módosítására sor került volna. Alperes ezért a felperes által teljesített nyers tej ellenértékét a felek között fennálló érvényes és hatályos szerződés szerinti áron köteles megfizetni.

A szerződés megszűnésének időpontjára nézve az elsőfokú bíróság egyebekben rámutatott, alperes 2008. február 22-én kelt levelében, feltételesen arra az esetre mondta fel a szerződést 2008. március 22-i hatállyal, ha a 2008. február hónapra vonatkozó árajánlatát felperes nem fogadja el. Az ajánlat elfogadásával a feltétel nem következett be, az alperesi felmondás nem hatályosult. A szerződést alperes 2008. május 16-án felmondta, amiből következik, hogy eddig maga is hatályosnak tekintette.

A marasztalási összeg tekintetében utalt arra is az elsőfokú bíróság, hogy a felperesi teljesítés mennyiségére, a felperes által irányadónak tekintett ár elfogadása esetén a felperesnek járó vételár összegére nézve a felek lényegében

egyező előadást tettek, az elsőfokú bíróság a felperesnek járó vételár összegét az alperes által megjelölt, a felperesi követelésnél 554.761 forinttal alacsonyabb összegben határozta meg.

A kamatok tekintetében kifejtette, figyelemmel arra, hogy alperes vételár fizetési kötelezettsége a számlákban megjelölt teljesítési határidő lejártakor esedékessé vált, a Ptk. 301. §-a szerint alperes az esedékesség időpontjától késedelmi kamatot tartozik fizetni.

A felperesi kamatszámításra nézve alperes nem tett észrevételt, ezért az elsőfokú bíróság az alperes kamatfizetési kötelezettségéről a kereseti kérelemben foglaltaknak megfelelően rendelkezett.

A marasztalási összeg alperesi elismeréssel érintett részét az elsőfokú bíróság a Pp. 231. § d) pontja alapján előzetesen végrehajthatóvá nyilvánította. A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett, a Pp. 80. § (1) bekezdésében foglaltak alkalmazására nem látott lehetőséget. Kifejtette, kétségtelen, hogy a keresetfelelmezés összege tekintetében alperes a keresetmódosítást követő első tárgyaláson lényegében elismerő nyilatkozatot tett, ugyanakkor a rendelkezésre álló adatokból megállapíthatóan alperes a perre okot adott, figyelemmel arra, hogy a felperes által kiállított számlákat az általa elismert összegben részben sem egyenlítette ki. E körben utalt a Legfelsőbb Bíróság BH.1999.226. számú határozatában foglaltakra.

Az ítélettel szemben alperes fellebbezett jogi képviselő útján. Az elismert követelést meghaladó marasztalást tartalmazó részében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását és a felperes teljes perköltségben marasztalását, másodsorban ebben a részében az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

Korábbi perbeli nyilatkozatait fenntartva egyebek mellett előadta, tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a szerződéses árat fix árnak tekintette, a szerződés 3. pontjának nyelvtani értelmezése alapján ugyanis egyértelmű, hogy a szerződésben a felek kiinduló árat határoztak meg azzal, hogy azt szükség szerint a mindenkor piaci árhoz igazítják. A szerződésben megjelölt egységár, annak tájékoztató, induló ár jellegéből következően pedig kizárólag addig képezhette a felek közötti elszámolás alapját, amíg a literenkénti 90 forint + áfa egységárra irányuló alperesi ajánlatot felperes 2008. február 29-én el nem fogadta, az ezt követő szállításokra nézve azonban már a felek februári megállapodása szerint módosított árat kell figyelembe venni. Ezt az értelmezést támasztja alá egyebekben a BH.1982.157. számú határozat is. Az elsőfokú bíróság a felek nyilatkozatainak téves értelmezésével jutott a fentiekkel ellentétes következtetésre, figyelmen kívül hagyva egyebek mellett azt, hogy alperes árajánlatát felperes kétséget kizáróan megállapíthatóan azért fogadta el, hogy elkerülje a szerződés alperesi felmondását, bízva abban, a tejpiaci pozíciók javulásával a következő hónapban a szerződésben rögzítetteknek megfelelően alakul a felek kapcsolata. A tejpiaci pozíció felperes által remélt javulása azonban nem következett be, a helyzet tovább romlott. Mindezekre tekintettel nemcsak a felek nyilatkozataival ellentétes, de életszerűtlen is az

elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy 2008. márciustól ismét a korábbi árat tekintette irányadónak a felek kapcsolatában, különös tekintettel arra, hogy alperes nem tett olyan újabb szerződésmódosító nyilatkozatot, amely a korábbi ár visszaállítását eredményezhette volna. Az alperes 2008. február 26-án kelt levelében foglaltakból megállapítható, hogy a februári alperesi árajánlat nemcsak február hónapra, hanem a felek teljes jövőbeni szerződéses kapcsolatára vonatkozott. E levélnek azonban az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget. Egyáltalán nem értékelte továbbá az elsőfokú bíróság azon alperesi előadásokat sem, amelyek szerint felperes az általános polgári jogi elvekkel ellentétesen, különösképpen a Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdését sértő módon járt el, amikor a felek között létrejött megállapodás ellenére március hónaptól továbbra is a korábbi áron állította ki számláit, amiről alperes csak a 2010. áprilisában megküldött számlákból szerzett tudomást.

Tévedett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor annak ellenére, hogy a rendelkezésre álló adatokból megállapíthatóan az alperes februári árajánlatát a felperes a továbbiakban végül is nem fogadta el, az alperesnek a szerződés felmondására irányuló februári nyilatkozatát akként értékelte, hogy az nem vált hatályossá.

Alperes továbbá hangsúlyozta azt is, a felperes annak következtében, hogy számláit nem a felek között fennálló megállapodásnak megfelelően állította ki és a megfelelő számla kiállítását többszöri felhívás ellenére is elmulasztotta, jogosulti késedelembe esett, ezért késedelmi kamatra az elismert követelést meghaladóan nem tarthat igényt.

Úgy vélte továbbá, a felperes által kezdeményezett felszámolási eljárást megszüntető, fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett végzés is azt támasztja alá, „ítélt dolog jelleggel”, hogy felperesnek nem volt befogadott számlája, amely késedelmi kamatkövetelését megalapozhatná.

Az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését is sérelmezte, ismételten hangsúlyozva, az elismeréssel érintett felperesi követelésre nézve nem adott okot a perre, a keresetmódosítást követő első tárgyaláson megtette elismerő nyilatkozatát, a BH.1999.226. számú eseti döntésben foglaltak pedig a perbeli esetre nem tekinthetők irányadónak. Mindezekre tekintettel téves az elismert követelés után a perköltségben történt marasztalása.

Egyebekben az elsőfokú bíróság nem tárt fel teljes körűen a tényállást, nem folytatott le szakértői bizonyítást a felperestől átvett tej értékének (felvásárlási árának) megállapítása érdekében, amire azért lett volna szükség, mert a szerződés valójában a februári felmondással szűnt meg, az ezt követően átvett tej ellenértéke pedig csak szakértői bizonyítás útján tisztázható.

Az elsőfokú bíróság továbbá nem tett maradéktalanul eleget a Pp. 221. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének sem, az ítéletéből nem állapítható meg, hogy miért nem tartotta elfogadhatónak az alperes védekezését és miért mellőzte bizonyítási indítványainak teljesítését. Ezen lényeges eljárási szabálysértések alapul szolgálhatnak az ítélet hatályon kívül helyezéséhez.

Felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte lényegében helyes indokaira tekintettel. Hangsúlyozta, az elsőfokú bíróság a

bizonyítékok helytálló mérlegelésével állapította meg, hogy a felek között fix áras szerződés jött létre, 2008. februárjában a felek kizárólag a február hónap vonatkozásában módosították az árat, a 2008. február 22-én kelt alperesi felmondó nyilatkozat nem hatályosult, a szerződés joghatályos felmondására alperes részéről 2008. május 7-én került sor. A felperes által kiállított számlák mindenben megfeleltek a felek között fennálló szerződésnek, az elsőfokú bíróság az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettségére nézve is helytálló álláspontra helyezkedett.

Alperes 2010. szeptember 17-én előterjesztet előkészítő iratában részletesen reflektált a felperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltakra lényegében a korábbi perbeli nyilatkozataiban előadottakkal azonos tartalommal.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között vizsgálta felül és a fellebbezést az alábbiak szerint megalapozatlannak találta.

Az elsőfokú bíróság a per eldöntéséhez szükséges tényállást megfelelő bizonyítás lefolytatását követően, a perbeli adatok helyes értelmezésével, mérlegelésével helytállóan állapította meg és az arra alapított jogi következtetése is mindenben helytálló.

Az alperes fellebbezésében foglaltakra tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a következőkre mutat rá.

A perbeli szerződés értelmezése körében az elsőfokú bíróság a Ptk. 207. §-ában foglaltakra tekintettel helytállóan indult ki a szerződés tartalmából és a szerződésben foglaltakat helyesen értelmezve állapította meg azt, hogy a szerződésben a felvásárlási ár olyan fix árban került meghatározásra amelyet közös megegyezéssel történő módosítás hiányában a szerződés teljes időtartama alatt irányadónak kellett tekinteni.

A szerződés 3. valamint 12.d. pontjában foglaltak együttes értelmezéséből - így a 3. pontban meghatározott szerződött ár megjelölésből, az ugyanebben a pontban vállalt, a piaci helyzethez képesti egyeztetésből, valamint a 12.d. pontban foglalt azon kikötésből, hogy a felek a felvásárlási ár „szerződés időpontjához” képesti jelentős (10 %-ot meghaladó) változása esetére vállaltak együttműködési kötelezettséget, az ár módosítása tekintetében történő szerződésmódosítás hiányában pedig lehetővé tették az azonnali hatályú felmondást - egyértelműen az következik, hogy a felek szerződéses viszonyában literenkénti 110 forintos felvásárlási árat kellett irányadónak tekinteni mindaddig, illetve mindazon időszakra, amelyre nézve a felek között az ár módosítása tárgyában nem jött létre közös megegyezés, amint azt egyebekben az elsőfokú bíróság helytállóan megállapította.

A továbbiakban helytállóan vizsgálta az elsőfokú bíróság azt, hogy létrejött-e megállapodás az ár módosítása tekintetében a felek között és nem tévedett, amikor a felek levélváltásai, jognyilatkozatai alapján azt állapította meg, hogy kizárólag február hónapra nézve született a szerződéses ártól eltérő, literenkénti 90 forintos árban megegyezés, így ez az ár kizárólag február hónapra volt irányadó. Annak következtében pedig, hogy a 2008. február 22-én kelt alperesi levélben tett, február hónapra vonatkozó árajánlatot felperes elfogadta, a levélben közölt, a megállapodás elmaradása esetére szóló felmondás nem hatályosult.

Helyes álláspontra helyezkedett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor a rendelkezésre álló adatok alapján tényként állapította meg, hogy újabb, a további időszakra vonatkozó ármódosító megállapodás a felek között nem jött létre, ezért március hónaptól ismét az eredeti 110 forint/liter szerződéses ár volt alkalmazandó a felek között, a felperes ezért jogszerűen állította ki számláit a leszállított tej ellenértékéről az eredeti szerződés szerinti áron.

Ebből pedig okszerűen következik, hogy az alperes fizetési késedelmét és ezen keresztül késedelmi kamatfizetési kötelezettségét kizáró jogosulti késedelem a felperes terhére nem volt megállapítható, alperes nem mentesülhet késedelmi kamatfizetési kötelezettsége alól.

Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság arra is, hogy alperes az általa elismert összeg megfizetését tévesen, indokolatlanul kötötte új számla kiállításához, így módon az elismert követelésre nézve is okot adott a perre, ezért ebben a részben sem mentesülhet a perköltség viselése alól.

Egyebekben pedig az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, az alperes eljárási szabálysértésekre történt fellebbezési hivatkozása is megalapozatlan.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján helyes indokaira tekintettel helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a pervesztes alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése alkalmazásával - az elvégzett ügyvédi tevékenységre figyelemmel - mérsékelt összegben megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetéséről a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2010. szeptember 24.

. Rózsa Éva s. k.
a tanács elnöke

Dr. Felker László s. k.
előadó bíró

Dr. Rutkai Éva s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiss Sándorné
tisztviselő